

PRAVILNIK

O STANDARDIMA USLOVA ZA OSTVARIVANJE POSEBNIH PROGRAMA U OBLASTI PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA

("Sl. glasnik RS", br. 61/2012)

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se standardi uslova za ostvarivanje posebnih programa u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Član 2

Standardi uslova za ostvarivanje posebnih programa u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

STANDARDI USLOVA ZA OSTVARIVANJE POSEBNIH PROGRAMA U OBLASTI PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA

Standardima za posebne i specijalizovane programe utvrđuju se osnovni uslovi, načini ostvarivanja i finansiranja posebnih, specijalizovanih programa i drugih oblika rada i usluga predškolskih programa predviđenih članom 19. Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni glasnik RS", broj 18/10) i članom 39. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 72/09 i 52/11).

I

POLAZIŠTA ZA STANDARDE USLOVA OSTVARIVANJA POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

Polazišta za standarde uslova posebnih i specijalizovanih programa su:

- Shvatanja deteta kao osobe i nosioca prava sa posebnim interesovanjima i iskustvima čija dobrobit zavisi od odnosa sa bliskim osobama i od nastojanja zajednice da obezbedi mogućnosti za dostupnost i različitost u njihovom vaspitanju i obrazovanju;

- Shvatanja predškolske ustanove kao otvorenog sistema, inicijatora i jednog od učesnika u različitim programima u predškolskom vaspitanju i obrazovanju;
- Savremena istraživanja ranog detinjstva i ranog obrazovanja koja uvažavaju postojanje individualnih razlika kod dece i potvrđuju da deca u tom periodu doživljavaju najbrži razvoj i promene;
- Shvatanja o potrebama dece i njihovoj ulozi u porodici i zajednici;
- Naučna i stručna saznanja o modelima različitih oblika predškolskog vaspitanja i obrazovanja, koja su komplementarna postojećim oblicima, programima i uslugama u predškolskim ustanovama;
- Razvijanje različitih oblika i programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja koji su zasnovani na zajedničkom delovanju kulturnih, obrazovnih i naučnih institucija, organizacija i udruženja, institucija koje učestvuju u donošenju politike predškolskog vaspitanja i obrazovanja, porodica i svih drugih činilaca koji mogu doprineti diversifikaciji oblika i programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Zakonski osnov dokumenta:

- Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 72/09 i 52/11);
- Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni glasnik RS", broj 18/10);
- Pravilnik o opštim osnovama predškolskog vaspitanja i obrazovanja ("Službeni glasnik RS", broj 14/2006);
- Pravilnik o osnovama programa odmora, rekreacije, klimatskog oporavka i nastave u prirodi ("Službeni glasnik RS", broj 52/95);
- Pravilnik o normativu sredstava za realizaciju vaspitno-obrazovnog programa u predškolskoj ustanovi ("Službeni glasnik RS", broj 46/94);
- Pravilnik o bližim uslovima za organizovanje oblika rada sa decom i obavljanje pojedinih poslova i usluga iz delatnosti predškolske ustanove ("Službeni glasnik RS", broj 34/95);
- Pravilnik o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova za decu ("Službeni glasnik RS", br. 50/94 i 6/96);
- Pravilnik o uslovima za planiranje i projektovanje objekata u vezi sa nesmetanim kretanjem dece, starih, hendikepiranih i invalidnih ("Službeni glasnik RS", broj 18/97).

II

ULOGA STANDARDA USLOVA ZA OSTVARIVANJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

Uloga standarda uslova za posebne i specijalizovane programe je da doprinesu:

- sistemskom uređenju delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- raznovrsnosti ponude programa, oblika rada i usluga deci i porodicama sa decom predškolskog uzrasta;
- stvaranju približno jednakih uslova i mogućnosti za dostupnost različitih oblika i vrsta programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja za svu decu bez diskriminacije i izdvajanja po bilo kom osnovu, u skladu sa zakonom;
- građenju odnosa sa porodicom, lokalnom zajednicom i širom društvenom sredinom u skladu sa potrebama predškolske dece i njihovih roditelja kako bi se uvažile razvojne specifičnosti predškolskog uzrasta, stvorili uslovi za negovanje igre kao autentičnog načina izražavanja i učenja predškolskog deteta, te uvažile kulturne i jezičke specifičnosti sredine u kojoj ono odrasta, u skladu sa zakonom;
- jačanju i unapređivanju vaspitne funkcije porodice;
- zadovoljavanju potreba dece i njihovih porodica za različitosti i posebnošću kroz raznovrsne oblike pedagoškog rada u skladu sa razvojnim karakteristikama dece, promenama u tehničko-tehnološkim, kulturnim, obrazovnim, sportskim i rekreativnim sadržajima koje nudi uža i šira zajednica;
- uspešnijem uključivanju dece predškolskog uzrasta u dalje vaspitanje i obrazovanje i društvenu sredinu kroz interakciju sa decom različitih uzrasta i različitim odraslim osobama;
- stvaranju podsticaja za stalno obrazovanje i stručno usavršavanje vaspitača i stručnih saradnika;
- istraživanju i unapređivanju prakse predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Standardi predstavljaju utvrđene norme (merila, kriterijumi, zahtevi) u pogledu uslova koje treba obezbediti da bi se vaspitno-obrazovni rad uspešno realizovao.

III

OPŠTI STANDARDI USLOVA ZA OSTVARIVANJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

Standard 1

FUNKCIJA POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

- 1.1. Funkcija Programa posebnih oblasti vaspitno-obrazovnog rada je da stimuliše celovit razvoj dece, pruži mogućnost za socijalizaciju i podršku razvoju posebnih sklonosti i interesovanja u skladu sa njihovim psihofizičkim mogućnostima;
- 1.2. Funkcija Programa negovanja jezika i kulture nacionalne manjine je negovanje jezika i kultura nacionalnih manjina;
- 1.3. Funkcija Prigodnih i povremenih programa koji imaju za cilj ostvarivanje kulturnih i rekreativnih aktivnosti, odnosno odmora dece su sledeće: pružanje mogućnosti za socijalizaciju,

podsticanje fizičkog rasta i razvoja, kultivisanje stvaralačkog izražavanja (pokretom, glasom, govorom, crtežom) i sposobnosti komunikacije, osamostaljivanje, bogaćenje neposrednog iskustva o prirodi.

1.4 Funkcija Programa podrške porodici je dodatna podrška porodici u ostvarivanju roditeljske uloge i povezivanje porodice i sistema javnog vaspitanja i obrazovanja putem različitih sadržaja i aktivnosti, kao i kroz posebne i specijalizovane savetodavne oblike rada.

1.5. Funkcija Programa za rad sa decom u porodici je dodatna podrška porodici koja ima potrebe za profesionalnim i stručnim zbrinjavanjem deteta, a čija deca nisu uključena u život i rad PU, ili kao dodatna pomoć porodici čija su deca uključena u predškolsku ustanovu.

1.6. Funkcija Drugih programa i oblika rada i usluga je prilagođavanje specifičnim i povremenim potrebama dece i porodice (organizovanje razmene ili prodaje igračkaka, bebi-opreme, sportskih rekvizita, usluga zubne ordinacije, sistematski pregledi dece; organizovanje i odvođenje dece na pozorišne i filmske predstave, izložbe, muzeje, organizovanje prevoza dece i dr.).

Standard 2

KORISNICI POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

2.1. Korisnici posebnih i specijalizovanih programa (u daljem tekstu: korisnici) su deca koja su i koja nisu obuhvaćena redovnim predškolskim programima kao i njihovi roditelji i drugi zainteresovani u skladu sa funkcijom i specifičnostima programa.

2.2. Za učešće u konkretnom programu deca i roditelji se prijavljuju organizatoru posebnih i specijalizovanih programa.

Standard 3

ORGANIZATORI POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

3.1. Organizator posebnih i specijalizovanih programa (u daljem tekstu: organizator) je predškolska ustanova, koja može organizovati posebne i specijalizovane programe u saradnji sa republičkim i pokrajinskim institucijama, lokalnom zajednicom, institucijama obrazovanja, kulture, fizičke kulture i zdravstva, drugim društvima, udruženjima i organizacijama, fizičkim i pravnim licima registrovanim za odgovarajuću vrstu delatnosti.

3.2. Druga organizacija, odnosno fizičko lice može da ostvaruje posebne programe u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ako ispunjava standarde uslova za ostvarivanje posebnih programa u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja i dobije odobrenje Ministarstva.

Standard 4

MESTO ORGANIZACIJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

4.1. Posebni i specijalizovani programi mogu se organizovati: u predškolskoj ustanovi i drugim institucijama, društvima, udruženjima i organizacijama, na mestima za rekreaciju i odmor ili na drugim mestima u skladu sa funkcijom i specifičnostima programa.

Standard 5

PROSTOR I OPREMA ZA OSTVARIVANJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

5.1. Prostor mora da zadovolji osnovne zdravstveno-higijenske i bezbednosne zahteve:

a) da je suv; da poseduje prirodno (prozor, svetlarnik) i odgovarajuće veštačko osvetljenje;

b) da se može bezbedno provetravati;

v) da se može svakodnevno čistiti i održavati tako da ne ugrožava zdravlje, bezbednost dece i ne remeti programske aktivnosti;

g) da se može zagrevati;

d) da je na bezbedan način povezan sa posebnim sanitarnim čvorom za decu, koji poseduje protočnu vodu;

đ) da poseduje prostor za odlaganje garderobe;

e) da je na odgovarajući način predviđeno odlaganje otpada (upotrebljene pelene i sl.);

ž) da je pregledan tako da omogućava odrasloj osobi uvid u bezbednost dece;

z) da je ograđen i obezbeđen (ograda, kapija, zatvaranje i otvaranje vrata uz signal i sl.);

i) da je obezbeđen od požara (protivpožarni aparat i evakuacioni izlaz);

j) da se svi prostori na mestima za odmor i rekreaciju u kojima borave deca predškolskog uzrasta u zimskim mesecima, nalaze pod istim krovom (prostor za spavanje, obedovanje, animaciju i dr.).

5.2. Prostor (njegove karakteristike, uređenje i opremanje) mora omogućiti pristup deci i odraslima sa smetnjama u razvoju u skladu sa pravilnikom (Pravilnik o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova za decu, "Službeni glasnik RS", br. 50/94 i 6/96).

5.3. Veličina, oblik, uređenje i opremanje prostora zavise od konkretnog programa, tako da pružaju adekvatne uslove i sredstva za programom predviđene aktivnosti a u skladu sa pravilnikom (Pravilnik o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova za decu "Službeni glasnik RS", br. 50/94 i 6/96).

5.4. Predškolska ustanova (u daljem tekstu: PU) može organizovati posebne i specijalizovane programe u svom prostoru samostalno ili u saradnji sa drugim realizatorima programa iz standarda 3 ovog dokumenta, ako:

a) prostor i oprema odgovaraju funkciji programa;

b) prostor i oprema u istom periodu nisu potrebni deci i roditeljima u redovnim programima predškolske ustanove;

v) organizacijski, bezbednosno, zdravstveno, higijenski ne ugrožavaju i ne ometaju življenje dece u predškolskoj ustanovi;

g) doprinose i podstiču integraciju predškolske dece u život lokalne zajednice.

Standard 6

TRAJANJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

6.1. Trajanje programa i učestalost aktivnosti definisani su specifičnostima konkretnog programa.

6.2. Trajanje i dinamika realizacije posebnih i specijalizovanih programa zavise od potreba korisnika i mogućnosti organizatora.

6.3. Učestalost aktivnosti programa definiše Program rada konkretnog posebnog ili specijalizovanog programa.

6.4. Vreme realizacije posebnih i specijalizovanih programa usklađuje se sa vremenskom organizacijom i programskom koncepcijom predškolske ustanove.

Standard 7

FINANSIRANJE POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

7.1. Posebne i specijalizovane programe finansiraju osnivači, organizatori, realizatori, učesnici, donatori i drugi zainteresovani samostalno ili uz međusobno učešće.

Standard 8

ULOGA PREDŠKOLSKE USTANOVE U IZBORU, ORGANIZACIJI I REALIZACIJI POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

8.1. PU određuje posebne i specijalizovane programe, koje ostvaruje u okviru predškolskog programa na osnovu odluka o uvođenju, izboru i realizaciji posebnih i specijalizovanih programa.

8.2. Odluku o vrsti i uvođenju posebnih i specijalizovanih programa koji se realizuju u predškolskoj ustanovi donosi pedagoški kolegijum PU i Savet roditelja na osnovu sagledavanja potreba dece, porodice i organizacijskim mogućnostima PU.

8.3 Odluku o izboru i realizaciji posebnih i specijalizovanih programa donosi Upravni odbor PU uvažavajući mišljenja i preporuke Pedagoškog kolegijuma i saglasnost Saveta roditelja, a na osnovu programa rada konkretnog ili specijalizovanog programa.

8.4. Vrste i realizacija posebnih i specijalizovanih programa koji se realizuju u PU utvrđene su predškolskim programom i godišnjim planom rada PU.

8.5. Način prijavljivanja za realizaciju konkretnog programa u PU obavlja se javnim konkursom za posebne i specijalizovane programe u skladu sa procedurom propisanom Pravilnikom o posebnim i specijalizovanim programima PU.

Standard 9

BROJ I NAČINI GRUPISANJA UČESNIKA U POSEBNIM I SPECIJALIZOVANIM PROGRAMIMA

9.1. Broj učesnika u posebnim i specijalizovanim programima zavisi od specifičnosti programa i potreba korisnika.

9.2. Načini grupisanja učesnika programa zavise od specifičnosti konkretnog programa i moraju biti u skladu sa čl. 30, 31, 32. i 33. Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni glasnik RS", broj 18/10) i merama bezbednosti dece i pravilima ponašanja u ustanovi - u skladu sa čl. 42. i 43. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 72/09 i 52/11).

9.3. Načini grupisanja u prigodnim i povremenim programima koji imaju za cilj ostvarivanje kulturno-rekreativnih aktivnosti i odmora moraju biti u skladu sa Pravilnikom o osnovama programa odmora, rekreacije, klimatskog oporavka i nastave u prirodi ("Službeni glasnik RS", broj 52/95).

Standard 10

KADROVI KOJI REALIZUJU POSEBNE I SPECIJALIZOVANE PROGRAME

10.1 Kadrove koji realizuju posebne i specijalizovane programe angažuje organizator programa u skladu sa zakonom.

10.2. Kadrovi koji realizuju posebne i specijalizovane programe imaju kvalifikacije u skladu sa funkcijom i specifičnostima programa.

Standard 11

NAČINI PRAĆENJA I VREDNOVANJA POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

11.1. Praćenje i vrednovanje posebnih i specijalizovanih programa sastavni je deo konkretnog posebnog ili specijalizovanog programa.

11.2. Posebne i specijalizovane programe koji se ne realizuju u PU prate i vrednuju organizatori, realizatori, nadležne institucije (u skladu sa Zakonom).

11.3. Izveštaj o praćenju, vrednovanju i efektima programa dostavlja se korisnicima, realizatorima i organizatorima programa u pismenoj formi.

11.4. Realizator programa u skladu sa rezultatima praćenja i vrednovanja vrši korekcije konkretnog programa i njegovo dalje unapređivanje.

Standard 12

SADRŽAJ POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

12.1. Posebni i specijalizovani program (u daljem tekstu: program) sadrži:

- teorijski osnov programa (pretpostavke o shvatanju deteta, učenju i prirodi vaspitanja i obrazovanja);
- ciljnu grupu programa;
- opšti cilj programa;
- metodička načela programa;
- zadatke, metode, organizaciju i sadržaje vaspitno-obrazovnih aktivnosti programa;
- način organizacije ostvarivanja programa (mesto, vreme ostvarivanja i trajanje, veličina grupe i kadar);
- materijali i oprema neophodna za realizaciju;
- način praćenja i vrednovanja programa.

12.2. Program rada posebnih i specijalizovanih programa, kao i izveštaj o vrednovanju izvedenih programa u PU dostavlja se pedagoškom kolegijumu, savetu roditelja i upravnom odboru, koji daju mišljenje o programu.

Standard 13

ZAŠTITA I BEZBEDNOST DECE TOKOM ORGANIZOVANJA POSEBNIH I SPECIJALIZOVANIH PROGRAMA

13.1. Za bezbednost dece tokom realizacije posebnih i specijalizovanih programa odgovoran je realizator programa na osnovu prethodno potpisanog ugovora sa organizatorom programa.

13.2. Kriterijum za izbor destinacije za organizovanje programa odmora i rekreacije je udaljenost od većih saobraćajnica, gradilišta, skladišta, deponija i drugih izvora buke, opasnosti i zagađenja koji bi mogli da ugroze bezbednost i zdravlje korisnika programa.

13.3. Tokom realizacije programa odmora i rekreacije dece mora biti obezbeđena permanentna zdravstvena zaštita dece, što podrazumeva sledeće:

a) da o zdravstvenoj bezbednosti za vreme višednevnih boravaka dece brine zdravstveno osoblje koje obezbeđuje realizator programa;

b) da zdravstveni tim čine jedan lekar-pedijatar na minimum 40-oro dece i jedna medicinska sestra na grupu od preko 40 do maksimum 80-oro dece; svako povećavanje broja dece u realizovanju programa proporcionalno povećava i brojnost zdravstvenog tima koji se stara o bezbednosti dece;

v) da zdravstveni tim boravi zajedno sa decom u istom objektu i na raspolaganju je deci 24 sata dnevno;

g) da zdravstveni tim mora biti opremljen dovoljnom količinom i vrstom nespecifičnih lekova i sanitetskog materijala. Specifične terapije dece roditelji obezbeđuju i predaju pre putovanja zdravstvenom timu;

d) da je obezbeđen prostor za izolaciju bolesne dece tokom organizacije programa odmora i rekreacije dece sa višednevnim trajanjem;

đ) da nakon boravka dece na odmoru i rekreaciji zdravstveni tim podnosi izveštaj organizatoru programa.